



短篇小說

星·歐拉姆

Sing 'OLAM

Siwkulan 'Amis

秀姑巒阿美語

長老教會退休牧師

❖ 創作理念

Onini a kongko toya tosaay a niyaro' itini, o masaso'ayaway a caay ka a'osaw nano mokasi, nikawrira, adihay ko kakidaten a dmak tonini a tosa a niyaro'. Onini a tosa a niyaro', 'aloman ko tadamaanay a tamdaw, ira ko pakafekacay, foksi, malaisingay, ato citanengay a tamdaw. O tatiihay hawi, o nikacaay ka pisawad naira a maa'osaw. O nikaira ni Li Teng-hoy o soto a tayai, itiya ko saka sanga' a malacecay to caira. O radiw ni Suming ko mipo'lacay to nika fa^cal no niyaro' no Fata'an.

這一篇〈雙部落故事記〉，記述兩個部落的特殊處境與對立的故事，雙部落的軼事十分豐富。他們各種人才輩出又出色，其中有運動員、牧師、醫生與智者。遺憾的事端即是世仇未解。有一日李前總統去 Fata'an，得知雙部落長期對立，無助發展。結果，他的來到促成雙部落和睦共處的開始與見證。有關部落的情境與魅力，Suming 美麗的歌曲與詞意是最好的寫照。



O Kongko no Tosaay a Niyaro'

Saka I

Ci Saykang* o inanengay a tamdaw, o mafana'ay to kalodemak ato kalo kongko no piniyaroro' no Pangcah ciira. O naicowaay ko to'as niira, awaay ko mafana'ay, ano ciirato, caayay ka fana' to tato'asan no tireng, ci Madi ko ngangan no ramod niira, o teloc no Pa'anifong ci Madi saan ko sowal. O mirakarakay ko 'orip ni Saykang, sanaw 'aloman ko kafana'an niira a tamdaw no pi'ada'ada. Inian ko sakafana' niira to cinglaw no icowacowaay. O katengilan to sowal ni Towid aci Kayok ri, mafana'ay ciira to no Hokin, no Ripon, ato no Olanda a sowal to edi ciira sanay ko sowal.

Ci Towid aci Kayok ko hanghang niira i Wali (Tafalong), ta i ^Etip (Fata'an) hawi ri, ci Onak ko niira a selal. O nirakatan ni Saykang, o satimolan tangasaay i Katipor o ka'oripan no Puyuma a 'etal itira, makakafana'ay ci ira to tomok no Puyuma ci Mateli, o aro' ni Mateli ri itira i Lifelifek, itira i sa'amis no Aripay a kasafaniyot. O teloc no mihinangay a Hokin a tamdaw ciira sakiyami. Ta, i tatodong no Kompo, itira i no ^etipan i lilis no lotok, o kakitaan no lwatan ci Kaisol, o itiraay i Kenohong ko roma a holol niira. Ta o sa'amisan ri, tahira i Takidis, makakafana'ay ciira ci Tayingan, o mafana'ay a mi'adop, iraan ko sakaenep ni Saykang i loma' ni Taying a palafang. Itini sa i Cikasoan, ira ko misatamdawan niira, awaay ko lawa niira a mirasit a mirakarak, o kafana'an niira a tamdaw itira haw ri, ci 'Adop ko kananaman niira a palafang, caay kanca ka picafer itira a 'emamisan to matira.

O sowal ni Kayok o mananamay ci Saykangan, "adihay ko kafana'an niira to cinglaw no tao." saan ko sowal. Inian a macodaday a misorit to katengilan to picpic to no kongko no mato'asay i kalaholol naira i pitademan ato i kali'alacan, ato i picohong a pakongko. Mahaenay ko sowal to pakaFata'anany ato pakaTafalongay a palasapod a micodad to malosapasadak a kakongkoen no Pangcah a araaw a malisa'ot a macara, haen hanawho ko pali'ayaw to sowal tinian a sapaini a kongko.

Saka II

Iti:yaho, ia'ayaw no sepat a li'an ira ko pito a polo' a mihcaan (470) matiya, iraray ko papina a misolapay a hitay no Olanda a romakat i no^etipan a kasa dafdaf, nani Falangaw mita'lif to Puyuma a nalacolan a pasi'amis a rara sa ko



短篇小說

rakat, ta mita'lif a amicafer to paniyaro'an no Fata'an ato Tafalong. O cekahho no tamdaw no itiraay a paka'araw to fohcalay ko fanges, tamosolay ko songetan, ato langdaway ko 'amamosa no mata. Masasifokilay ca ira a mitengil to sowal no paytemek na ira. Copah, iraray ko mafana'ay no patihiay caira a itimolay ko aro' a Pangcah, ci Saykang ko ngangan niyaan a tamdaw, ci Saydif ko tisod no kaciramod a pikadafoan niira. Ciira ko sadama a malapitongohan a misatatengilan to cinglaw no tao. O cecay no pisakolian ni Saykang ko pipatihi tiyaan a misateparay a misolapay.

“O sakasaan to picafer naira o misolapay a Olanda haw ri, o misapinangay a misatatengilan to sakatala'emamisan a lalan, o papasi'amis ko rakat na ira, o tatayra ca ira i Takidis a sa'owac mikilim to pi^kiman.” “Na matengilay naira ko lihaf to sowal no misolapay, ato ira ko patahiraay to lihaf i Yuropa, to iraray ko maliemiay a ^kim itira sanay.” “Kirami, talacowaan ci kowangay ca ira, matalaw caira to macedesay, caay ka paseka a militangalay a Taloko a finacadan, o tada 'ada no Pangcah caira o cikonisay ko pising a tamdaw, halo fayfahi a ci konis ko pising.” saan ko sowal ni Saykang, o tengil to sowal no mato'asay, ano pakonis to pising ko kapah ato kayoing naira, o todongay o malatamdawayto kinian a wawa sanay sa ko sowal.

Saka III

O roma sato a katengilan to kongko ni Saykang to demak no Yuropa, “na mita'lif ko tamina no Purtokis i nowalian a riyar, o pasifik (Pacific Ocean) a riyar han no Padaka koya a kamakatan niyaan a tatayra i Kofyi a minato no Ripon, o papatayra to kalimelaan a micolo' to lali'acaen na ira a maamaan ato lalosidan.” Itiya yo paka'araw kiyaan a ci'icelay a mi'iwias to lonan no Portokis a pasi^etip a minengneng to nika kangdaw ato takaraw no leko no lotok no Taywan tiyaan haw ri, masolotay no nika fa^cal no paniyaro'an no Taywan caira, mahemekay caira, palekal sa caira a romadiw, “ilha Formosa, ilha Formosa!” saan a pa'olic, o tatodong niyaan a sowal no Portokis toya “ilha Formosa!” sanay haw ri, o “makapahay a kanatal!” ko Taywan o sanay ko imah naira.

Inian a kamokoan no Pangcah a sofal, o fana' no pi'ada'ada tinian a ngangan to Taywan haw ri, o iraray ko kalimelaan a samaliemi sanay a matekesay a ^kim, ira haca ko malo sapaiyo, ira ko 'afel, adihay ko sapisaloma' a kilang, ato ma'min nima ko losay, ira haca ko makahirahira no 'a'adopen, tinako sa, ira ko kakarayan ato lawal, ma'emin nima. O maan ko awaayay itini i Taywan, talangalay saan



ko imah no pi'ada'ada tonika fa^cal no Taywan. O roma sato, caay ka tatiih ko tamdaw, halilafang aca saan ko paini ni Sakang to nano سوال no pi'ada'ada a palikaf tiraan.

Itini tinian a nowalian no Taywan a kasadafdaf, o kafana'anto no Olanda ko nika o tata'akay ko paniyarohan no Fata'an (vadaan) ato Tafalong. Iraayto i codad naira ko ngangan no Fata'an i'ayaw aca. O سوال noya a nai Olandaay a misolapay, "ala cecayay to a patek ko tamdaw niyaan a tosa a niyarohan." saan ko hining naira a minengneng to nika 'alaman no tamdaw itiyaho. Hiningen na ira ko tamdaw no Fata'an ato Tafalong, kateli' ko kayoing, makitiw ko keletan aca, tanestes a taringring ko kido no tireng no kapah. Adihay aca ko kakaenen naira a caay kanikaw, saan ko kitoh noya a misolapay a hitay saan ko سوال ni Saykang a paini ca Towidan, aci Onakan.

Saka IV

Itiyaho, caay ka a'osaw kinian a tosa a niyarohan saan ko سوال no mato'asay, mafana'ay ci Saykang tinian a demak, caay kao nisowalan na Towid hanima. Masasi paconoh to سوال to nika caira ko tatihay, caira ko milangatay saan a masasi sepen a mari'ang ko سوال. Talacowaan, tosa ko la'ed no tarawadaw niyaan a tosa a niyarohan, caay kararaay, ano rakaten a talawali, ano tala^etip haw ri, ma^edengay tosa ko pangkiw no toki tangsato ipitawosan, awaayho ko sakaromakat itiyaho, o rakat a tood ato o fekac ko sa'osi a talacowacowaan a patakos ko maan a demak no loma' ato no niyarohan.

O سوال no mato'asay no Tafalong to nano paini ni Kayok ci Saykangan, adihayay ko fohcalay ko tireng a "kalang" itini, o ngangan niyaan a kalang ri, o "tafalong" han saka, o "Tafalong" hato no mato'asay a mipangangan ko niyarohan no lwaliy sanay ko سوال no nanoto'as kira. O saliyoh sato no Tafalong haw ri, halo Tamasayan, Sado, 'Atomo, ato Fahol, cidawasan, kipowa, ...fa^cal ko sadak no panay no Tafalong saka, caay ka ngarod ko finawlan to kakaenen, adihay sa ko da'ci i nowalian a lotok, karafoting haca ko rarem no satefo, o pifotingan no mato'asay a kasaesa'an no mawmahay.

Kateli' kararadiw sa haca ko kayoing no Tafalong saka, misaimah ko Kapah no Fata'an to kayoing no Tafalong, niyan haw ri, caay pakaala to kayoing no Tafalong ko Fata'an. Papialaawto sa ko kapah no Tafalong a papiholol, awaay ko molasakay a kayoing no Tafalong a mikadafo i Fata'an, saan ko سوال no



短篇小說

mato'asay iti:yaho. Nika, caay pakatena' ko Tafalong a mitaker to pisooy no Puyuma a tahira i Tafalong a mila'is, iraan ko sowal to, mialaan no Puyuma ko wawa no Tafalong yana ci Sawa hananay ko ngangan, o tiyamacan ko leko niyaan a fayfahiyan, cimaayto to ciwawaay ci Sawaan, awaay ko pakaharatengay. O sowal to lihaf to nika to'as to ni Sawa a malakayingto haw ri, watah ko nika kateli' niira saan. MalaPuyuma to ko tireng ni Sawa, o no Puyuma to ko kafana'an niira a cinglaw. Iniay haw ri, o nano sowal ni Saykang a paini ci Towidan, ano awaay ko sanay haw ri, a ci:ma aca ko mafana'ay to demak no Puyuma a tamdaw, ato nika lahad to ni Sawa i 'ada.

O Fata'an sato to naira a nipainian ni Saykang to nano sowal ni Onak haw ri, na tahinihini ko mato'asay no Fata'an, mikilim to fa^calay a paniyaro'an a malingad, watah ko nika adihay no maloficay ko heci a "fata'an" saan ko sowal no mato'asay saan saka, o "Fata'an" han no to'as a pangangan ko paniyaro'an naira iti:yaho. Saci kowan sa ko Fata'an haw ri, ira ko Loflof, ci Fadahan, Kosoy, Mi'rac, Po^kos, ci Fadawan, ato Cacifong. O ci'etoan, Cinping, 'Okakay, ato 'Alolong o isatimolan no pisawanengan. O cilifenan, ci'ongan o pililocan no wawa no niyaro'. Ta o yaan sato o sa'amisan ira ko satefo, tata'ang ko lesi ano mafaliyos, adihay ko sikela, o pikasoyan no kapah no niyaro' a matitic to ko nanom nani fafaw no saloma'an. Inian ko sakacikasoy sakacikilang no Fata'an to malo sapisaloma' to tikaay a loma', o malo raringoan to kasienawan ko cikcik. Itiya i picafer niyaan a misolapay a hitay no Olanda i Fata'an, ira kiya ci *Kaycar* hananay ko ngangan a sakakaay, na mikihatiya a miringo to lofang, o kasienawan itiya, mitanam a mi'icep to nipa'icepan no kayoing. Kaeso'en aca to nanom no Fata'an a minanom.

Saka V

Ira ko nisanga'an ni Suming a saporadiw to no Fata'an a 'olic, matiniay ko pa'olic niyaan a radiw ni Suming "O Fangcalay a Fata'an". (i 2006 a mihcaan pasadak)

o nipili'an a
paniyaro'an no
mato'asay

itini puwar sanay
ko tingalaway a
nanom
masadakay nani
kemod no sera

adihay ko
fata'an itini a
lomahad

Fata'an hananay
no mato'asay a
pangangan ko na
niyaro'

Fata'an
malalokay
o inanengay ko
tamdawtini

malaholoholol
masasonga'ay
ko nika lacecay

la la lakitikiting
sanay
ko masakaputay

o tadafangcalay
paniyaro'an ko
Fata'an





短篇小說

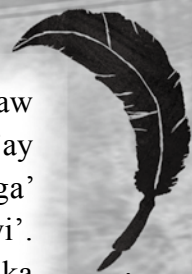
Inian a nisanga'an ni Suming a radiw a pa'olic to nika tadafa^calay a niyaro' ko Fata'an sanay, so'linayto makidatay itini i 'olic ko demak no tamdaw no Fata'an, nika adihay no fata'an, fa^cal ko nanom, ato malacecayay ko tamdaw a malakayakayat. So'linay o matatodongay a kamaro'an a sera ko Fata'an a niyaro'. Saciherang sanay kako a o Fata'an kina tireng ako. Inian ko olah ni Saykang a mitotong a maro' i Fata'an to pi:na a mihcaan ato tisod a ramod niira ci Sayfik, itini a maka nanam aci Onak. Ta mafana' ciira ci Towidan no lwaliay a tamdaw.

Saka VI

Inian a tosa a niyaro', naniti:ya aca a caay ka a'osaw a marari'ang, hanihani a matiya sa o kolong a malalefolefo a matatokod ko kapah no niyaro'. Cima ko mami sanga' to matiniaay a kasasi'ada a karari'ang naira a caay kaa'osaw. Niyan haw ri, misakilikilim to ko mato'asay to sapisanga' to saka cilali'ay no niyaro'. Cima ko maolahay a mademec no tao, malecaday a caay sa pisorar to tatihi no tireng ato no tao. Yo irato ko Ripon a mikowan, to pimihecacaan, ira ko kalalifet no tosaay a niyaro' a mafekac, micakodaw to 'awol, ato kasisisolot to tata'angay a ka^red no keliw. Nao fa^calay a saka lalitemoh a malalicay nasa ko tayring no Ripon ato tomok no niyaro' ko kalisafon a miondokay, kirami, i kakifakif a mafekac a pafatong, ira saca ko micekerohay a pakatolo', i kalalifet a malalefo haw ri, itiraitira aca ko sapiri'ang a mico'ay to sakasaso'ayaw, iniani:an aca ko sakacaay ka a'osaw a citelii a madawa, ta malakalat ko cinglaw haca a mitonanang. O nikasasiroma no sowal ko sakahaen a hakiya.

Ira ko tayraay no lwaliay ci Ito i Ripon a micodad, minanam to sakala pasifana'ay to yakiw, o no i ^etipayay haw ri ca Angah Looh (Nisimura) ko masirimrimay a patayra a micodad. Tala'ayaw a paka tamina a tala Ripon haw ri, pali'ayawen no Ripon a singsi a pakafana' to no Ripon a sowal, nai katakana no Ripon ko pitekaan naira a minanam, ta mapasifana' to saka cacinglaw a sowal caira. Caay ka pina a mihcaan, mafelec to caira a taloma', mafana' to a misano Ripon caira a cinglaw, mafana' a pasifana' to sapi yakiw, mitotong a micaliw to singsi no Ripon a pasifana' to codad. Maimah ci Onak aci Towid to fana' ni Nisimura a misano Ripon, ato kacifodoy to no Ripon, yaan haw ri, caliwen ni Onak ko codad ni Angah, inian ko sakafana' niira to no Ripon a sowal. Malalitemoh sato ci Onak aci Saykang ri, misano Riporipon to caira a mitanam a cinglaw a pasinang to fana'.

Saka VII



Iti:yaho, i Tafalong ko pipatirengan no Ripon to picodadan, to sapalatamdaw to Pangcah, tayraan i Tafalong ko wawa no Fata'an a micodad. Ira ko pasifana'ay no singsi no Ripon to sakafana' a milosimet to liyok no loma', ato pisanga' to kamayi'an, to saka caayto a pacefa sa a milenih ipapotal no loma' a mayi'. Pasifana'en no Ripon ko fayfahi to sapihadimel to sefi, ato kafoti'an, to saka caay ka laledled no loma'. Mapasifana' haca to sakacica'dong to no Ripon a fodoy. Iraay ko tayring to dadaya a miliyok a misefeng to sakafa^cal no niyaro'. Katengilan to sowal haw ri, awaay ko kokong inika iraan no Ripon a mikowan saan. Inian ko kahemekan to fana' no Ripon saan ci Saykang aci Towid a masasowal i loma' ni Kayok.

O tati hay no Ripon haw ri, caay pitolas ko ri'ang a sapicalingaw to no tao a saliyoh. Yo micengang a milood ko Ripon to Holam ato malalood i Filipin, tangasato i Indonisiya, ato nowalian to no Tayhiyo, tahira i Niwfikiniya, ato i Kilipaci o mimingay a kanatal, itatihiay no Fici a sasipir sanay a niyaro'. Tada dadahal ko piyafayaf a miseping to pi'ada'ada, cango'ot to mamilood a hitay ko Ripon saka, paroharohen no Ripon ko tala'ayawayho a kapah no Pangcah a palahitay, ira ko mala kaykongay, ira ko micolo'ay to lalosidan no hitay a pakatamina, o malalokokongay ko 'alomanay, o mamiso'ayaw to hitay no Amilika a milood. Mapalipidaay no Ripon to mamang ko malahitayay, inian a lipida ko saka solot no roma a tamdaw. Nawhani, tadacai ko solep no niyaro' itiya i kalaloodan.

O tangic no tamdaw to kakaenen saka, kilim sa to saka'orip, o malahityay ko wawa ko ma'oripay nasa, hila hanaca, madawa ko Ripon a malalood, saka 'aloman ko mapatayay i kalahitayan, mara^ra' no kikanciw no Amilika ko roma, cikasaan haw ri, malifong no kolila a adada ato no solep ko roma a sakapatay. 'alomanay ko no Tafalong a malahitayay, sacifelec sa naikalahitayan ko roma haw ri, o patay, o roma haw ri, o matamaay no kikanciw ko cecay a kamay, o nikapiking ato nika poton no fari'ing a kamay ko sakataloma' sakira, hatira kiraan.

Mafana' ci Saykang to kaini no Missionary no Ikilis a tamdaw ci Litche hananay foksi, pakatamina caira nai Tang-kan minato no nifotingay, ta hicera sa haw ri itira i mimingay a minato, ingata no paniyaro'an no Folalacay, milafin caira to cecay a dadaya, ira ko kananaman naira to mafana'ay a misano Ho-kin a cinglaw a Makataw a tamdaw, ta palidafak a makat a milakowit to lotok i ngata no Usepi, sadak sa i no^tipan a dafdaf i tatodong no Kompo, itira caira a mipatenak



短篇小說

to no Ciwlo a pakayraan, ta pasi'amis ko rakat, micafer i Fasay, ta mita'lif to Takoliyaw, ta hicera sa i tatihi no Tokar i Kanlongcang, 'aloman ko tangafolan itira, o teloc no Siraya ko roma, macacamolay to teloc no Makataw saan ko sowal, itiraay ci Intiw a mikadafo saka, o sa'ayaway a Pangcah a mitoor tinian a pakayraan no Ciwlo.

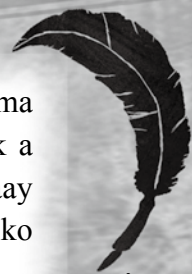
To rikorto haw ri, tangasa i Fata'an ato i Tafalong ko mipatenakay tinian a pakayraan. Ci Afang o Kofalan o cifafahiay to Pangcah ko malasa'ayaway a patenak i Fata'an, awaay ko milingwaay no Fata'an ciiraan saka, itini i Fahol ciira a miteka a patenak, saci midoedoay saan ciiraan haw ri, iyaan saan o mapilihay o mafodihay a malaca^ananay ko tireng a tamdaw, mala sapol no sakaira no kiwkay ko pipatenak ni mama Afang, saan ko sowal ni Onak to nano ratoh ni Saykang.

Saka VIII

I Fata'an, iray ko no Ciwlo a kiwkay ato no Tinsokiw, caayay ka a'osaw a mararotarot to nima ko so'linay a pakayraan a saan. Ikalikodaan to no niyaro' hawi ri, iray ko coli no kiwkay no Ciwlo to sakana'ayto a mikihatiya to ilisin no niyaro'. O Tinsokiw sa to naira haw ri, ira ko malecaday ko faloco' to no Ciwlo a tamdaw, inian ko saka malamicoliay to ka ci afedo'ay no niyaro', "caayayto ka tama ko no to'as a pakayraan." ira ko saanay, "doedo hato ko no Amohoan a lalan." saan ko roma a tamdaw a misepen to Afedo'ay. Inian ko saka paini sato ci Onak Tafong a pacecay to sowal, " namo hato haw, a caayto kako ka pilingwa to no niyaro' demak, o sawadto ako a malaafedo'ay ato sapolengaw haw, anoira ko maan no latiih no niyaro', ano makedal ko mihcaan haw ri, namo hato a fana'." saan ciira a parikor to sowal.

O katengilan to sowal no mato'asay, na misawad ci Onak Tafong a malaafedo'ay ato sapolengaw no Fata'an tiyaan haw ri, adihay ko ta'irang ato rawraw no niyaro', mararid a makedal ko mihcaan, caikasaan haw ri, mararid ko 'orad, caay ka fa^cal ko kalopinaloma. Inian haw ri, o inget to no caayay ka 'araw saan ko sowal na kedal aca kadaw a paini.

O sowal ni Saykang a makakongko, to nika patay no wawa ni Omo aci Cihek a maramod, "mahatolo ko wawa a mapatay, makoliniw haca ko nipakaenan naira a lalima a kolong," "inian ri, iray ko mari'angay a kokong." Katengilan to lihaf, o naisa^etipay a Hokin a tamdaw kiyaan a mari'angay a tamdaw saan ko sowal. A matirato, o kasolepan no mihcaan aira ko mahaenay a mita'irangay i niyaro'.



Awaay ko misanga'ay to mahaenay a kaci'ilo i niyaro', caayto pilingwa ci mama Onak tinian a rawraw. Kasini'adaan ko to'as na mama Omo aci ina Cihek a maliwawa malikong a malamalaholay a pakoyoc ko nika'orip a mato'as, awaay ko peton naira a maramod aca, awaayto ko lalemidemiden naira a malapakoyoc ko 'orip.

Saka IX

Yaan saan ci Saykang, nanicowayto ko fana' niira, o no kiwkayto a demak haw ri, awaay ko lawa niira, mafana' ciira to tayniaay i Tafalong a singpo no Tinsukiw, o nai Fransuay a lilam ko no Kalingko a kowan, ini ca Porrias, Mo Teming, Ku Syang-cien singpo a madadoedoedo. Ta, to romato a mihca mapalinahay ci Mo singpo a tayraan i Fata'an. Itini to kacikiwkay no Ciwlo i Tafalong ri, ira ci Laki na malakiingayto, ta micodad to Si-siw kak-ko ta malafoksi no kiwkay, ci Parac to niira, o nipadangay ko niira a micaliw a patenak to pakayraan no misaCiwloay i Kalotongan ato i 'Atomo to matira. O no Ciwlo a matayalay i kiwkay, sahto o nainiyaro'ay no tireng a masadak, cai ko nairomaay a sofal a matiya o singpo no Tinsukiw a tayni i Taywan a patenak.

Ta ci Kolas foksi, o tada Tafalong a tamdaw ciira, nika i Sado ko loma' niira, irarikor to ko ni Kolas o Tanaka a malafoksi no Tafalong, nai pasawali i Tapowaray ko kalasingsi niira, malinah a tayra i niyaro' no tireng a malafoksi, ciirato ko niherekay a misanga' tiyaan a anini a tadamaanay a kiwkay no Ciwlo. O nano sowal ni Kayok, to demak ni Tanaka foksi, "o mafana'ay a misaloma' ci Tanaka." saan, na minanamay ciira i Filong to no maladaykoay sakira, o no Ciwlo a nipatirengan a pisadaykoan sakira ko sowal. O itimolay a singsi, ca Sontok, aca Sawram, nao misadaykoayto, ta caay kaedeng, mangarod to saparocek to singsi no kiwkay saka, patireng hatu caira a palasingsi, padoedo han a paocor a pakongling i Cinseng to sakafana' a patenak, o picodadan no malasingsiay no Ciwlo kiwkay itira, saan ko paini ni Kayok to nano sowal ni Saykang kira.

Kaimahan no kayoing ko micodaay to daykak no itiya:ayho, o no iwaliay ira ca Isamu (Wu Long-seng), o micodaday to sihang daykako i Taypak. Ta, o no i^etipay ira ca Amid, ca Ingay micodaday to sihangkako i Kalingko. Ci Amid to niira haw ri, o salifekac ciira, takaraw a ka'apa ko tireng, matatodongay ciira a malasinsiw no Taywan, ira haca ko cecay a fayfahi ci Acam ko ngangan, o karafekacay, o matiyaay to no kararayan ko nika taniktik no wa'ay a pa'awas, awaay ko pakadipa'ay to nika takenay niira a mafekac. Tangasa to i Olimpik



短篇小說

no Aciya ko pikifakif ni Acam a masadak a misiay. O palikatay to ngangan no Pangcah ko nika tariktik na Acam aci Amid.

Mipa'akiway ci Saykang a mikidat to caayay ko kakaolahan a kitoh. Iraan a sasowalen niira haw ri, o karawraw no Fata'an a kiwkay to nika cicefa ci *folá* a foksi hakiya to pakafayfahianay, paka ci "songwayway" hato no kapah no niyaro' pacimil a mitonanang, nian haw ri, hato mafalic ko demak niira na matolo' to kinacecay ri, iyaanto, ano icowa ko aro' niira, paka'arawho to kakangalayan niira a fayfahi haw ri, cisimal ko mata niira, samatiya sa o sapilamoananay a waco ko pi'ocil to kangalayan niira a fayfahi, tada o pa'oningay to no Ciwlo a pakayraan ko nika tada 'amelas no demak niira. "Hanahto a malitosa ko pilihay no Fata'an," saan ko سوال no palihafay. Ano caay paka'emet to 'etol ko fana'inay, mapaka "ci'amelas" a mapangangan, ta, o no fayfahi haw ri, o "ci'otoy" han no tamdaw a pangangan, hatira kiraan.

Saka X

Malalitemoh ca Saykang aca Kayok, ira ci Towid aci Onak i patiyamay no Fata'an, itira caira a patawsi, iraira ci 'Ikay a mikihamon, ci Kayok ko tiyaan a tahka. Ta cinglaw caira to kataynian no naicowaay a tamdaw i paniyaro'an no Pangcah i fansiya. Oya tayniay a mafolaw a tamdaw, ira ko Tangafolan, ira ko Kantong ci Akosang o malaisingay, o Ripon ko fafahi niira. O nai Hokinay a ini a tamdaw ri, ci Angina, ci Cawniw ko fa'inay o pipatifekan ko tayal. Ira ci Akiyaw o mafana'ay a miresap a pahaciw i lomaloma'an no Pangcah a paliwal to teking to cilah ato tawciw. Ta ci Tiong aca Asowa haw ri, o morok sanay a misapala a mawmah i palapalaan, tadacai ko halitayal a 'idepec, sacingangan to "mo kosa minay kala kaylimasiyo." (caayto ka 'araw ko semot taloma' to kita) malacimil ni Tiong kiyaan a سوال niira.

Iraho ko Ripon i Taywan, o "Tomida" han ko ngangan no Tafalong, ta o Fata'an haw ri, o "Kamiyamato" han no Ripon a pangangan. Itini i Fata'an ko siyataw no cinamalay. Itini haca i sa^etipan no Ci'toan a patireng to pisasawanengan a kaysiya, o katayalan no kapah a misakoli. O سوال ni Kayok o cipalaay i Karowa', 'alawan no Ripon ko pala no Pangcah, itira a paloma to tefos sakira. O maan ko iray no Pangcah a maala ko pala i Karowa', awaayay aca ko sapafalic to sera saan ci Kayok, ngalef ko tatiih no faloco' na Lonok, na Ririw, na Ngangis o dadahalay ko kacipala. Sekac sa a matawa ci Saykang a pacoki to سوال, "kamo a cecay ko mi'afasan ko omah saw," "itini i Posong, ma'afas ko



omah no Falangaw, malecaday to namo.” saan ko sowal niira. Kirami, iti:yaho ano awaay ko pisawanengan, awaay ko pisakolian no kapah to saka’orip.

Mafalicay to ko ’orip no Taywan, adihayayto ko patirengay to kofa itini i Taypak, ’aloman to ko malinahay a talasa^etip a misakoli. O roma a tamdaw, matepak ko tamdaw no loma’ a malinah ko roma a tayraan i Kilong, i Takaw ko roma, o mifotingay ko tayal, maliyas to loma’ a sooy sa a tahira i lawac no Filipin, Indonisy, Niwcilan, ato tangasaay i ngata no Hokaydo a mifoting sakira ko sowal. O roma sa hawi ri, o mimokmokay to sera a mikarkar to sikitang ato ^kim, caay ka hacowa ko lipida, maanen aca o tangic no tamdaw to saka’orip ko nihaenan. Masolot no tokay ko kapah, miliyas to niyaro’ mikilim to ka’oripan, awaayto ko kapah i niyaro’, o ka’iwilan ko nika haen no demak a mafalic ko siyakay. Inian ko sakalowan no tamdaw no niyaro’, o lecad to no komod no tahaf no kanatal a mahaen saan ko pacoki ni Saykang o mafana’ay to kalo demak no ihekalay.

Saka XI

O paitemek noya tosa a niyaro’, malalikelay a citomok ko niyaro’, caay ka lecad ko sakaira no niyaro’ to saka citomok, o no roma ira ko nitoro’anto no finawlan, ira ko no nitidosan to nano ’a’aya’ayaw, caay ka tadafana’ ko cima to no mahaenay a demak to likakawa no piniyaro’. Ci mama Onak Tafong, o mafana’ay a papelo, o mafana’ay a misa’orad, o afedo’ay o sapalengaw ciira han no Fata’an a pangangan to nika o satadamaanay a sakaci ngangan niira. Awaayay ko pakadipa’ay ci mama Onakan a fana’ a papelo, mafana’ a mitoris to no to’as a pakakawasay a kongko. Caay ka fa^cal a pacefa sa a milonok a misamala afedo’ay no niyaro’ a malatomok, o sakacilatiih no ’orip a maperoc ko ’orip saan ko paini no mato’asay to sakala afedo’ay a sapalengaw.

O sowal ni Saykang o mirakarakay a misatatengilan to kakitaan no kalo niyaro’ haw ri, o mamalatomok a tamdaw, o citanengay, o inanengay ko demak, o mafana’ay a pakimad, ato papelo tiraan. Ato o mafana’ay a miliclic misaysay to rawraw ato ci’iloay a tamdaw. Ato o mato’asay o kangodoan no finawlan ko pinangan, o awaayay ko tatiihay a lihaf no ngangan. O awaayay ko katengilan to nika raraya’ no kamay, ato caayay kacisimal ko mata a hali fayfahi a pacefa a macangalay a cecay ko di’i sa kira.

Tangasato itini to no kaHolamanto a ’orip, mala kakitaan no Tafalong ci Marang Amid (Mang, Cing-ko) nao malasingsiy no picodadanciira. Ta ci Angah



短篇小說

Looh (Nisimura) o malasingsiyay no picodadan no Fata'an ato i Fakong ciira ingara', o teloc no Fata'an ciira, saka ciira ko mitidosay to kalaafedo'ay ni mama Onak Tafong i niyaro'. Mahaen aca haw ri, caay sa kaa'osaw ko iwaliay ato i^etipay a tosa a niyaro' masasi tonanang. Yo mala sakakaayho no Taywan siw sifo ci Li, Teng-Hoi (Li, To-ki han no Ripon), na cimaay ko sakafana' to demak niyaan a tosa a niyaro', mafana' ci Li, T. H. to nika caay ka a'osa'way caaira a masasi'ada. Kawas, caayay ka ci sakari'ang caira a masaso'ayaw a masasipatay.

Ta ihacowa:ay to a romi'ad, ira ko rakat ni Li To-ki o sakakaay no siw-si-fu no Taywan, tahidangen niira kiyaan a tatos a tomok no niyaro' a misatatengilan to kala'ada naira a tosa a niyaro', o no Ripon to ko cinglaw naira a masasowal. Fahka'ay ci Li To-Ki to nika mala o misanga'ay to saka fa^cal niyaan a tosa a niyaro' ko katayra niira i loma' ni Angah singsi. Na tayraan to kako i loma' ni Li Cong-tong i kapahereкто no kala sakakaay niira, matakos niira ca Sing to sapholol a milihay i loma' niira, milicayay i ci Singan a misano Ripon ciira, "naicoway kiso!" a saan, ta "o nai Kamiyamatoay kako." han ni Sing, "o sona ni Nisimura kako." nani haenan ni Sing a nisanoRipon a paca'of, ta, tangsol sa ciira a mikidat to demak niira a mitahidang ca Marangan aci Angahan o Nisimura, "kamo ko tapang to sakalali'ay no niyaro'." han ni Li Cong-tong a pacecay to sowal, iyaan ko sakasanga'to a caayto ka sasi'ada a fa^calto ko kalalicay naira a malalitemoh, saan ko sowal niira i caSingan o tayraay i loma' niira. Itini a masapinang no niyam, ira ko palali'ayay nimaan a ci'ada ko niyaro' sa ko mako a hining to matiniay a demak. O hahemeken ko fana' ni Li Cong-tong a misanga' a pala cecay to faloco' no tosaay a caayay kaa'osaw a niyaro'.

Mahaenay ko katatoretores no kongko ninian a tosa a niyaro' no Tafalong ato Fata'an. O paini ni Saykang ca Towidan, aci Onakan ato ci Kayokan, inian a sowal naira a makakongko haw ri, malasakafana' to no rikor to demak niyaan a tosa a tata'angay a niyaro' no Pangcah, ato rayray no sakalali'ay no nao caayay kaa'osaw a marari'ang. Kakalimelaan ko kasaysay no niyaro' a rihaday, lipahak ko finawlan a ma'orip.

(*ci Saykang a tamdaw, o dangtes a micaliwana ngangan, ciira ko pakongkoay to kalodemak no Fata'an ato Tafalong a niyaro')

雙部落故事記

小說裡面的 Saykang 等名字都是虛構的人物，藉著通達部落人文的人士，講述雙部落（現光復鄉的馬太安與太巴塢）過去的部落活動，外國（荷蘭人、葡萄牙人、日本人與大陸福建人、廣東人）入侵的故事、互動與雙部落不知何故引起的世仇。以知天文通地理的主角 Saykang 為主，串場精彩講說其因由。作者以主角的說詞記載部落從對峙到和諧經過之故事，其中李登輝前總統充當和事佬是關鍵人物，這個部分是真實發生的史事。本文以 Fata'an 方言作記音，保存當時的說話語味與演說技巧。

Saykang 是南方的阿美族人，他曾周遊縱谷與海岸的部落，在 Fata'an 馬太安與 Tafalong 太巴塢兩大部落結識 Towid、Onak、Kayok、'Ikay……等友人。約 500 年，曾有歐蘭達（荷蘭）探察員路經雙部落，當時族人第一次見到歐洲人的長相。他們來的目的是據西歐文獻花蓮立霧溪產沙金，確定路向，並收集各種情報。在雙部落接受禮遇招待，也因此得知阿美族人文雅慷慨。

Saykang 也不知何故，Tafalong 與 Fata'an 時常動不動就起衝突，似乎如野牛愛鬥爭。但是，有些人還是祥和如故。兩大部落各有其廣大領域放牛與耕種。據說 Tafalong 的人男俊女美，難怪 Fata'an 的男士想找 Tafalong 美女，但是 Tafalong 男士監視嚴厲，不易侵入，一但被捉到則不得好死。但是美女 Sawa 被 Puyuma 人用什麼策略帶走的，始終是尚未解開的謎題。探察員之一凱查爾也證實 Tafalong 與 Fata'an 人好，物產豐厚。

Suming 編的 Fata'an 的春天之歌詞，印證大部落天時地利人和的優勢。編歌曲的 Suming 雖然是位年輕作曲家，所唱的詞真的切合在地的生活情境，類似以唱來講述 Tafalong 的歌曲應該也不缺的。

假如部落的現況像歌詞的字裡行間所形容的，那太 utopia 了。但是過去的雙部落是世仇是對立的，連放牛區也不得侵占，不然會招來群架。日本人治臺時期，警察知其事之大，設法以舉行運動會，製造雙方可以見面和睦相處之機會，可惜效果不彰。



短篇小說

雖然雙部落的關係並未改善進步，日本政府仍然盡力以教育提升人民生活與態度品質，選送部落人才赴日本內地進修日語與棒球，王錫山 Nisimura（西村）、莊初明 Ito（伊藤）等都去過關西，他們也會講道地的日語。

之後，日本帝國發動戰爭，因為戰地過度擴張，兵力不足，以支薪策略徵兵。因為當時生活貧困，不少年輕人從軍。日本戰敗，不少部落日軍死在戰場，有的餓死，有的斷手臂回鄉，真的好淒慘，光榮當兵無顏回鄉，與願相違。

Saykang 也提起英國宣教師李麻來東部富里傳教之行徑，阿美族 Intiw 弟兄可能是最早入基督教的信徒。後來福音傳入 Tafalong 與 Fata'an，教會也到處林立。之後有長老會與天主教發展宣教，教勢也互相較勁，甚至彼此批評為異端。有的人信以洋教為榮，嚴厲批判部落的 afedo'ay 為落後的現象。也因此當時的 afedo'ay Onak Tafong 憤而不幹。據說，之後部落發生很多災難，殺人偷竊情事叢生，以致人心不安。

教會的情事，Saykang 知道的事也不少，尤其教會神職人員不倫不類與內部不義的奇事醜聞令他疑惑。可喜的是部落也有向上的現象，武榮盛考取國立師大，吳阿明與黃阿德讀花蓮的師校，加上 Amid 與 Acam 在田徑運動優異的成績，也帶動部落青年願意接受教育，提高競爭力。

有一日，Saykang 在馬太安街道上跟老友 Towid、Onak、Kayok 不期而遇，當場 Kayok 開口說他來作東 mipatawsi。當天他邊喝酒邊聊個……無所不談，談起漢人在 Tafalong 與 Fata'an 的不是，阿美族 Karowa' 的土地被日本人徵收為種植甘蔗，說來好聽有糖廠，地方繁榮有賺錢就業機會。戰後臺灣社會改變太快，不少部落農業經濟動力外移到城市，結果嚴重影響鄉村生態，衝擊族人語言文化與部落的結構。Saykang 說這個有什麼稀奇，這已是全球化的課題。

另章必須再提說的是，雙部落雖然長期以來一直是對立不和諧的處境，教會又沒有發生多大功能，教會活動好像孤島，人民過著與世無關的生活。兩個部落各有為人尊敬的 tomok，成為部落領導人物的條件，大家的共識必須是有好人品人緣，有能耐辦理公務，能公正行事又無可指謫的公眾人物。

在民國時期，在 Tafalong 部落有賢達人士 Marang Amid 作頭目。在 Fata'an 的地區由 Angah Looh 西村先生被部落公推為首席頭目，承接 Onak Tafong 老早就已辭去部落重要的位階 afedoay。在當時可算是部落組織與宗教信仰的衝突和誤解。事實上，教會與部落如能相輔相成，可為人民謀事。

李前總統還是臺灣省府主席時，早已知道雙部落始終不和睦的消息。有一天，主席特來花東巡視政事，刻意來訪耆老 Angah 總頭目，也請人邀約 Marang 頭目為地方謀事，盡力排除雙部落世仇對立的障礙，果然因為李主席扮演和事佬的關係，雙部落因而和睦相處，之後此事也成為佳話，也是鄉村部落平和的良範。部落的生態正如 Suming 的 Fata'an 的春天的詩詞內容那麼地優雅。

